

Azərbaycan tarixən müxtəlif millətlərin, fərqli din mənsublarının dinc yanaşı yaşadığı, milli və dini tolerantlığın bərqərar olduğu ölkə olub. Burada hər bir xalqın və dinin nümayəndələri sülh və mehribanlıq şəraitində yaşayıblar. Bu tarixi ənənə bu torpaqlarda böyük və zəngin mədəniyyətin yaranmasına, vahid dəyərlərin formalaşmasına səbəb olub. Azərbaycanda yaşayan bütün insanlar belə görüb, belə tərbiyə olunub, belə yaşayib. Məhz buna görə də, bu gün Azərbaycan öz multikultural cəmiyyət sistemi, vahid ümumi dili, ümumi mədəniyyəti, ümumi mənəvi-psixoloji dəyərləri ilə dünyaya nümunədir.

II YAZI**Vətəndaşlıq azərbaycançılığının əsas elementi kimi**

1-ci yazıda da qeyd etdiyimiz kimi, Azərbaycançılığın əsas elementlərindən biri vətəndaşlıqdır. 30 sentyabr 1998-ci il tarixli "Azərbaycan Respublikasının vətəndaşlığı haqqında" Qanunun 1-ci maddəsinə əsasən vətəndaşlıq hüquqi insanın ölkədə hüquqi statusunu müəyyən edən norma kimi başa düşülür. Konstitusiyanın 52-ci maddəsinə görə, "Azərbaycan dövlətinə mənsub olan, onunla siyasi və hüquqi bağlılığı, habelə qarşılıqlı hüquq və vəzifələri olan şəxs Azərbaycan Respublikasının vətəndaşıdır".

Azərbaycanın müasir inkişaf mərhələsində vətəndaşlıq insanları şurunun qiymətləndirici əsası-

çılıq mühüm funksional elementlərlə zəngindir və ölkənin mənəvi, sosial və hüquqi inkişafına, bütün vətəndaşların azad və əmin-aman yaşamasını təmin etməyə xidmət edir. Bu ideologiya inzibati-ərazi quruluşuna görə unitar, siyasi qu-rulus və dövlət idarəciliyinə görə hüquqi və demokratik, sosial-iqtisadi formasına görə sərbəst işgüzar fealiyyət məkanı və sosial dövlət kimi Azərbaycanın möhkəmlənməsinə və inkişafına yönəllir.

Azərbaycançılığın fundamentində dayanan əsas prinsiplərdən biri olan Vətənpərvərlik hər bir vətəndaşı öz dövləti, öz xalqı ilə six bağlayır. Bu hiss etnik, dini, siyasi, sosial mənsubiyyətdən asılı olmayaraq eyni torpaqlarda yaşayan hər bir insanı öz torpağına, Vətənəna sahib çıxmaga səsleyir. Yeri gələndə isə, ümumi vətən uğrunda düşünmedən canını qurban

Heydər Əliyevin yenidən bərərət etdiyi Azərbaycançılıq ideyasının rəhbər tutduğu əsas prinsiplər Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyev tərəfindən qorunur və uğurla inkişaf etdirilir. Xüsusi də, dünya azərbaycanlılarının vahid ideoloji kontekstdə birləşməsi və Azərbaycanın dünyada təbliğində xüsusi rol oynamaları əsas vəzifələrdən biri kimi götürülüb.

2016-ci il iyunun 3-də Bakıda dövlət başçısının təşəbbüsü ilə keçirilən Dünya Azərbaycanlılarının IV Qurultayında 49 ölkədən 500-dən çox diaspor nümayəndəsi və qonaq iştirak edirdi. Bu qurultay dünyanın müxtəlif ölkələrinə səpələnmiş 50 milyon nəfərdən artıq azərbaycanlıların bir araya gəlmesində mühüm rol oynayaraq azərbaycançılığın böyük tarixi imkanlara, birləşdirmə, səfərbər etmə gücünə malik oldu-

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti yanında Kütləvi İnformasiya Vasitələrinin İnkışafına Dövlət Dəstəyi Fondu

Bu yazı Azərbaycan Respublikası Prezidenti yanında Kütləvi İnformasiya Vasitələrinin İnkışafına Dövlət Dəstəyi Fonduñun maliyyə dəstəyi ilə "Azərbaycançılıq ideyasının təbliği" istiqaməti çərçivəsində hazırlanıb.

Azərbaycançılıq: əsas prinsiplər və strateji proqramlar

Qloballaşan dünyada milli-mənəvi dəyərlərimiz bizim dövlətçiliyimizin təməlini təşkil edir. Azərbaycançılıq məfkurəsi bizim əsas ideoloji dayağımızdır- Heydər Əliyev

ni, cəmiyyətdə davranışının motivasiyasını təşkil edən və onların siyasi maraqlarını əks etdirən amildir. Hər bir vətəndaş dövlət quruculuğunda iştirak edir. Bu onun aktiv və passiv seckii hüquqi vasitəsi ilə həyata keçirilə bilər. Vətəndaşın bu mövqeyindən dövlətin gücü, dövlət quruluşunun sabitliyi, fərdi dövlət, cəmiyyətə hakimiyyət arasındaki six əlaqə, nəhayət insanların sosi-al rifahı asılıdır.

Vətəndaşlığın əsas elementlərinə mənəvi və hüquqi mədəniyyəti, dövlət hakimiyyətinə münasibəti, cəmiyyət və dövlət qarşısında məsuliyyəti və eməkçiliyətini yerinə yetirmək bacarığını aid etmək olar. Qısa desək, vətəndaşlıq özündə vətəndaşın siyasi, mənəvi, hüquqi, sosial keyfiyyətlərinə cəmləşdirir.

Vətəndaşlıq azərbaycançılığın əsasını təşkil edir. Vətəndaşlıq kollektiv qərarların qəbul olunmasında vacib amildir. O Azərbaycançılığın tərkib hissəsi olan vətəndaşlıq mövqeyi Azərbaycan əhalisinin bir xalq kimi birləşməsinə və dövlətlik kursu ilə inkişafına əhəmiyyətli zəmin yaradır.

Vətənpərvərlik bütün ideoloji prinsiplərin fövqündədir

İdeologiya olaraq Azərbaycan-

verir. Biz bunu 2-ci Qarabağ müharibəsində də öyani şəkildə gör-dük. Vətənpərvərlik vətəndaşlıq mövqeyindən əzəli məfhümudur. Qeyd etməliyik ki, bu 2 məfhumin fərqi var. Vətəndaşlıq fərdin öz dövlətinə münasibətini təcəssüm etdirir, vətənpərvərlik insanın öz ailəsinə, xalqına, vətəninə hər-tərəflü bağlılığının göstəricisidir. Bütün bunlar isə bütün xalqın ümumi dəyərləri əsasında mümkün olur.

Azərbaycançılıq konsepsiyası bu gün cəmiyyətin inkişafının və dövlətin siyasetinin ideya təməlini təşkil edir. Azərbaycançılıq ideyasını dövlətçiliyimizin ideoloji əsası kimi xarakterizə edən Prezident İlham Əliyev deyir: "Bizi əsrlər boyu bir millət, bir xalq kimi qoruyan, saxlayan dəyərlərimiz olmuşdur. Bu gün bu məsələyə çox böyük diqqət göstərilir. Bu gün qloballaşan, çətinliklərlə üzləşən dünyada milli-mənəvi dəyərlərimiz bizim dövlətçiliyimizin təməlini təşkil edir. Bizim dövlətçiliyimizin çox möhkəm ideoloji əsasları vardır. Azərbaycançılıq məfkurəsi bizim əsas ideoloji dayağımızdır".

İlham Əliyev:
Azərbaycan bütün dünya azərbaycanlılarının vətənidir

günə bir daha sübut etmiş oldu.

Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyev bu məsələyə diqqəti bir daha cəlb edərək həmin qurultaya çıxışında bildirib: "İlk növbədə əlbəttə, biz isteyirik ki, dünyada yaşayan azərbaycanlılar öz tarixi Vətənləri ilə əlaqələri heç vaxt kəsməsinlər. Daim əlaqədə olsunlar, Azərbaycan ilə bağlı olsunlar. Beləliklə, onlar özlərinin daha da rahat hiss edəcəklər. Bele olan halda Azərbaycan dövləti onlara daha da böyük dəstək verə biləcək. Hazırda xaricdə yaşıyan azərbaycanlıların sayı milyonlarla ölçülür. Əlbəttə ki, onlar yaşıdalqları ölkələrin vətəndaşlıridir. Mən çox isteyirəm ki, onlar yaşıdalqları ölkələrdə daha da böyük mövqelərə nail ola bilsinlər. Yaşıdalqları ölkələrin ictimai, siyasi, iqtisadi həyatında daha da fəal rol oynasınlar".

Eyni zamanda, dövlət başçısı bildirdi ki, diaspor təşkilatları ilə səfirliklər arasında möhkəm əlaqələr olmalıdır və bu əlaqələr güclənməli, o cümlədən xarici ölkələrdə dövlət, hökumət, qanunvericilik orqanlarında Azərbaycan diaspor nümayəndələrinin sayı daha da çox olmalıdır. Bu, əlbəttə, bizim torpaqlarımızı işğal edən, vətəndaşlarımıza terror və

soyqırımları aktları həyata keçirmiş bir düşmənə qarşı informasiya və tebligat müharibəsində çox vacibdir.

2-ci Qarabağ müharibəsində qalib gələn ideologiya

Qeyd etməliyik ki, bir çox ölkələrdə olduğu kimi, Azərbaycanda da xarici dairələrin maraq və mənafelərini müdafiə edən, ölkəmizin siyasetinə kölgə salmağa, daxili qarşıdurmalar yaratmağa çalışan şəxslər var. Adətən xarici qüvvələrin Azərbaycanla bağlı hər hansı bir planını onların ölkəmizdəki əlaftılari qloballaşma, integrasiya pərdəsi altında maskalaşmağa cəhd edirlər. Bu pərdə altında yad dəyərləri, yad ideologiyaları cəmiyyətimizə yeritmək isteyirlər.

Azərbaycançılıq ideologiyası belə qüvvələrin qarşısında keçilməz bir sədd kimi dayanmağa qadır olan yeganə ideologiyadır. Qloballaşma adı altında milli-mənəvi dəyərlərimizi məhv etməyə çalışan qüvvələr xalqımızın sarsılmaz birliliyi və dövlətin apardığı ədalətli siyaset sayesində buna nail ola bilmirlər.

Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyev regionların inkişafına həsr olunmuş sonuncu konfransda qlo-

ballaşmanın pərdəarxasını açıq şəkildə göstərdi və Azərbaycanın öz milli, mədəni, mənəvi dəyərləri esasında, başqa sözə Azərbaycançılıq ideologiyası esasında inkişaf edəcəyini bildirdi. Xalqımız da son dövrənin təcrübəsində göründüyü kimi, öz dəyərlərini qoruyub saxlamaqda əzmildir. Bir sözə dövlətin və cəmiyyətin bu məsələdə fikri yekdildir.

Bu milli birlik, vətəndaş həmrəyi 2-ci Qarabağ müharibəsində öz nəticəsini verdi. Bütün xalqımız dövlətimizin yanında birləşərək düşmənə qarşı həm öz, həm arxa cəbhədə mübarizə apardı. Diasporamız isə dünya ölkələrində informasiya və təbliğat müharibəsi apardı. Nəticədə bu birlik və həmrəylik qalib geldi və Azərbaycan öz işğal olunmuş torpaqlarını geri qaytarıldı. Bundan sonra Azərbaycançılıq ideologiyasının qarşısında başqa vəzifələr var. Azərbaycanı dönyanın ən inkişaf etmiş abad, gözəl, güclü ölkəyə çevirmək, Azərbaycan xalqını daha yüksək intellektülli, daha yüksək mədəniyyətli, daha sosial təminatlı cəmiyyətə çevirmək. Bu na da milli liderimiz İlham Əliyevin rəhbərliyi ilə qısa zamanda nail olacaqıq.

Elçin Bayramlı